

Terveydeksi! Ota huoli puheeksi ja opasta palveluihin

TERVEYDEKSI!

Ota huoli puheeksi
ja opasta palveluihin

Terveydeksi 2.0 -hanke

- toimintakausi 2/2020-1/2023 (Stea)
- valtakunnallista hanketta hallinnoi Työttömien Keskusjärjestö ja sen osatoteuttajana on Ehkäisevä Päihdetyö EHYT ry
- jatkoa ESR:n Terveydeksi -hankkeelle (8/2016-1/2020)
- hankepäällikkö, sosiaalipalveluohjaaja, terveyspalveluohjaaja

Taustaa

- Terveysteksti –hanke teki 2016-2020 205 käyntiä 60 paikkakunnalle
- Terveysteksti 2.0 –hankkeella on toteutuneita käyntejä tällä hetkellä 75
- Hanketyöntekijät mm.kouluttavat jäsenyhdistyksiä, järjestävät webinaareja (pandemian aikana enemmänkin)
- Osa hankekäynneistä on ns. palveluohjauskäyntejä, jolloin mm. sosiaali- ja terveysterveysteksti ohjausta- ja neuvontaa, terveystekstikeskusteluja, verenpaineen – ja verensokerin mittausta jne.
- Yhteistyökumppaneina mm. SPR, Terveystekstijärjestö, Askelia Voimaan –hanke, seurakunnat

Tavoitteet

Tavoitteena:

1. parantaa heikossa työmarkkina-asemassa olevien työttömien ohjautumista sosiaali- ja terveyspalveluihin
2. vahvistaa pitkäaikaistyöttömien osallisuutta, elämänhallintaa sekä työ- ja toimintakykyä

Keinot

- Jalkautuminen yhdistykseen
- Vierellä kulkeminen
- Psykososiaaliset keskustelut
- terveystalkoot
- Mini-interventio
- koulutukset

Työttömien terveystarkastuksista

- Vaihtelevat käytännöt: jatko-ohjaus (ja onko sitä?) hyvin vaihtelevaa
- Vaatii terveydenhoitajalta lisäkoulutusta- ja osaamista palvelujärjestelmästä sekä verkostotyötä: saattaen vaihtaen
- Tapaamisen oltava usein vähintään 1-1,5 h jotta työhistoriaa ja esiin nousevia asioita ehditään käsitellä
- Seuranta / uusi käynti?

Hyviä käytäntöjä:

- Tampereella ja Kirkkonummella hyvin informoitu malli ja jatkopolkuja suunniteltu ja mahdollistettu
- Turussa lääkärimaksun poisto jos asiakas toimeentulotuella/työmarkkinatuella/päivärahalla ym. (asiakasmaksulaki 11.pykälä)
- Ylivieskassa ja Mikkelissä terveystarkastukset hoidetaan kunnan työterveydessä

PK-seutu—vaikeuksia raportoitu: tilanne vaatisi selvittelyä

- PK-seudulla tiedotetaan terveystarkastuksesta (sen sisällöstä ja kelle se on tarkoitettu) hyvin vähän ja satunnaisesti: usein työntekijäkohtaista valveutuneisuutta
- Työttömät asiakkaat siis harvoin tietoisia oikeudestaan
- Työttömän työ- ja toimintakyvyn koordinointi on TE-palveluiden lakisääteisellä vastuulla. Kuitenkin: Uudenmaan TE-palveluista todettu että ei ole palvelua tai aikoja palveluun, jotta voisi sinne ohjata
- Helsingissä Työ- ja toimintakyvyn arviointi eli Työkyky selvitys vaikea löytää kaupungin sivuilta. Sinne ei voi hakeutua ilman lähetettä?
- Sosiaalitoimeen hakeudutaan usein akuutissa tilanteessa, jolloin ”sammutetaan tulipaloja” eikä työkykyyn ehditä aina vakavampien ja akuutimpien sosiaalisten ongelmien takia keskittyä, myös TE-palvelut kuormittetuja
- Vaatii asiakkaalta omaa osaamista, selvittelyä ja sisukkuutta

Eemeli

Ikä: 30 vuotta

Perhetilanne: asuu virallisesti yksin

Koulutustaso: lukio jäänyt kesken

Etuustilanne: työmarkkinatuki, asumistuki, toimeentulotuki

Kuvaus elämäntilanteesta: ristiriitaiset läheissuhteet, viettää paljon aikaa kavereiden kanssa.

Haasteet: ADHD- epäily, keskittyminen vaikeaa. Ajoittaista päihteidenkäyttöä. Mielialaongelmia. Uniongelmia ja epäsäännöllinen vuorokausirytm. Paljon laskuja ulosotossa.

Toiveet: haluaisi opintojen kautta työelämään

Motivoituu/innostuu: skeittaus, sarjakuvat, piirtäminen

Työttömyyden kesto: yli 12 kk

Työllisyysnäkömät: useita yrityksiä työllistyä ja aloittaa opintoja, mutta mikään ei ole ollut pitkäkestoista.

Esimerkkiasiakas

- Haastattelu Kykyviisarin (lyhennetty versio) avulla
- Kartoitetaan muutostarpeet –mihin asiakas itse haluaa muutosta?
- Pilkotaan tarpeet erilaisiin tavoitteisiin (hierarkkisesti jos niitä on paljon, eli mikä hoidetaan akuutisti)
- Pohditaan yhdessä ”kenelle asia kuuluu” ja asia kerrallaan oikean yhteistyötahon / viranhaltijan kanssa
- Kuljetaan rinnalla, eli sovitaan asiakkaan kanssa, miten hän pidämme yhteyttä tavoitteiden tavoittelun tai saavuttamisen osalta.
- Kun tekee mieli luovuttaa –keneen yhteys / mikä helpottaa?

Pohdintaa

- Vaarana on, että jos asioita on liian monta ja hallinnan tunne katoaa, niin ratkaisu voi olla, ”että ei ole mitään väliä”
 - Asiakaskohtaisesti siis on oltava herkkänä sille, missä menee ns. kärsivällisyyden raja.
 - Tavoitteissa voidaan huomioida ”ylätavoite” jotta mielekkyys ja kiintopiste säilyy. Ylätavoite voi olla vaikka opintopaikka/koulutus/perhe/matka joka voi auttaa jaksamisessa. Tai vaikka vain se että ”menisi hermo omaan tilanteeseen” vähemmän. Tärkeää on että se on asiakkaan oma tavoite.
 - Ratkaisukeskeisyyden sudenkuoppa: ohittamisen riski
- > huomioitava tunteet : jos ihminen ei ole ratkaisumoodissa vaan haluaa keskustella kokemuksesta ja sen tuottamista tunteista, on sille annettava aikaa

Lopuksi: havaintoja kentältä

Pandemia lisännyt yksinäisyyden kokemusta

- Työttömien kannalta sanktiopolitiikka lisännyt pelkoa, häpeää ja syrjäytymistä
- Sosiaalisen kuntoutuksen tarve korostunut-> huoli tavoittamattomista yhdistyskävijöistä kasvanut-> syrjäytymisvaarassa myös ikäihmiset entistä enemmän
- Matalankynnyksen kohtaamispaikat tärkeitä mm. vertaistuki, ruokailut, ruokajako, harrastusten mahdollisuus (henkinen ja taloudellinen)

Kiitos !

Työttömien Keskusjärjestö ry, Terveudeksi 2.0 -hanke
www.tyottomat.fi/terveydeksi-hanke

Työttömien terveystalveluiden ammattilaisverkosto

Liity mukaan seminaareihin (puolen vuoden välein)

Ota yhteyttä:

Katriina Lehtovaara hankepäälikkö

katriina.lehtovaara@tyottomat.fi

Työttömien
Keskusjärjestö

Rahakamarinportti 3 A, 3. krs

00240 Helsinki

Puh. 040 547 7090

Ulla-Maija Kopra, terveystalveluohjaaja
ulla-maija.kopra @ tyottomat.fi
045 699 5393

Veera Luoto, sosiaalipalveluohjaaja
veera.luoto @ tyottomat.fi
045 698 6761